Regionshuset
Viborg

Primær Sundhed
Økonomi og planlægning

Skottenborg 26
DK-8800 Viborg
Tel. +45 8728 5000
www.regionmidtjylland.dk

Notat vedrørende formaliseret samarbejde om forskning i praksissektoren mellem Region Midtjylland og Aarhus Universitet

Dato 07.07.2010
Lasse Guldbrandsen
Tel. +45 8728 4540
Lasse.Guldbrandsen@stab.rm.dk

Baggrund og formål

Region Midtjylland står overfor store udfordringer på praksisområdet. De konstante udgiftsstigninger skal bremses, samtidig med at der skal ske en integration af praksissektoren i et sammenhængende og samarbejdende sundhedsvæsen.

For at kunne møde disse udfordringer er det nødvendigt med en solid forskningsmæssig ballast i form af et tæt samarbejde med Forskningsenheden for Almen Praksis og Afdeling for Almen Medicin, Århus Universitet (herefter Forskningsmiljøet for almen medicin ved AU).

Det formaliserede samarbejde etableres ved, at Region Midtjylland, Institut for Folkesundhed ved Aarhus Universitet og Forskningsenheden for Almen Praksis samfinansierer et professorat med særlige opgaver (MSO) og delt ansættelse på henholdsvis Institut og Forskningsenhed.

Der oprettes et dialogforum for praksisforskning, der skal sikre en tværgående koordination med andre dele af sundhedsvæsenet.

Herudover foreslås oprettet en forskningsfond for praksissektoren til at støtte de forskningsområder, som Region Midtjylland anser som centrale for at kunne håndtere de fremtidige såvel økonomiske som kvalitetsmæssige udfordringer på praksisområdet.

Forskningsbaseret administration

En central udfordring er at kunne udvikle det sammenhængende og samarbejdende sundhedsvæsen, hvor barriererne mellem de eksisterende sektorer nedbrydes. Det er nødvendigt med et bedre indblik i praksissektoren for at kunne sikre patienten smidige overgange mellem de eksisterende sektorer og dermed et reelt sammenhængende patientforløb.

Region Midtjylland har derfor på praksisområdet et stort behov for et tæt samarbejde med forskningsmiljøet og et dialogforum, hvor forskningsindsatsen og sammenhængene løbende kan drøftes og evalueres.

Der ses et behov for et tæt operationelt samarbejde med Forskningsmiljøet for almen medicin, hvor forskning kan bringe

regionen tættere på at påvirke de forhold, der sætter rammerne for såvel økonomi og kvalitet i praksissektoren.

Der er også behov for et bredere funderet samarbejde med andre relevante aktører såsom Klinisk Epidemiologisk Afdeling og Center for Folkesundhed, der skal sikre sammenhæng i forskningsindsatsen og integration af praksissektoren med det øvrige sundhedsvæsen.

Det er vigtigt at fastholde og udvikle det internationale perspektiv i forskningsindsatsen for såvel det operationelle samarbejde som det bredere samarbejde og vidensudveksling forankret i det foreslåede dialogforum.

Operationelt samarbejde med Forskningsmiljøet for almen medicin

Et operationelt samarbejde mellem Primær Sundhed og Forskningsmiljøet for almen medicin skal bringe regionen tættere på at påvirke de forhold, der sætter rammerne for såvel økonomi og kvalitet i praksissektoren, herunder:

1. Økonomi- og aktivitetsperspektivet

Der er brug for information om, hvorledes efterspørgslen efter sundhedsydelser påvirkes med henblik på sigt at kunne styre eller påvirke udgiftsudviklingen;

- Hvilke forhold betinger, at folk opsøger praktiserende læger og speciallæger i langt større udstrækning end for 10 år siden?
- Hvad er årsagen til, at denne udvikling synes at fortsætte?
- Er det utryghed, manglende information eller andet, der betinger, at selv unge mennesker efterhånden også er storforbrugere af sundhedsydelser?

Med en mere præcis viden om de mekanismer, der påvirker efterspørgslen efter sundhedsydelser, er det formålet at kunne pege på målrettede tiltag som forsøg på begrænsning af de konstante udgiftsstigninger i praksissektoren, som Region Midtjylland har været omfattet af de senere år. Region Midtjyllands investeringer i forskning og analyser gennem en forskningsfond for praksissektoren skal ses som et supplement til andre igangværende tiltag, f.eks. kronikerområdet, generel udvikling af datagrundlag, benchmarking, årskontroller m.v. Imidlertid er det evident, at praksisområdet, hvor Regionen ikke har en direkte ledelsesmæssig styringsmulighed, i mange år har været præget af sparsom aggregeret viden om, hvad der foregår i "maskinrummet" – fagligt, kvalitativt og processuelt.

Regionens ønske om øget information er også en investering i et bedre vidensgrundlag til styrkelse af dialogen med sektoren om både den faglige og økonomiske udvikling samt om overgange til det øvrige sundhedsvæsen.

2. Kvalitetsperspektivet

Der er brug for mere information om, hvad der foregår i almen praksis;

- Er det de rigtige diagnoser, der stilles?
- Er behandlingen udtryk for kvalitet? Herunder opstilling af kvalitetsindikatorer.
- Sker henvisningerne til de rigtige steder og foretages vurderingerne på et fornuftigt grundlag?
- Sikrer behandlingen i almen praksis en effektiv arbejdsdeling med det øvrige sundhedsvæsen?

I øjeblikket er det sparsomt med konkret viden om praksis, idet størstedelen af information fra almen praksis er koncentreret om ydelserne, dvs. hvad de praktiserende læger rent faktisk i henhold til overenskomsten betales for. Mens der ikke er stor viden om forskelle i ydelsestyper, hvordan de forskellige ydelsestyper anvendes af den praktiserende læge osv.

Der ønskes også en særlig fokus på overgange og tværgående indsatser i sundhedsvæsenet, f.eks. mellem praksissektor, region og kommuner, med henblik på at sikre sammenhængende patientforløb, og at sektoropdelingen ikke forhindrer eller modarbejder dette.

3. Effektvurderinger i praksissektoren

Introduktion af effektvurderinger af organisation, behandlingsformer, kvalitetsudvikling m.v. vil forbedre muligheder for en mere effektiv drift, styring og udvikling af praksissektoren. Effektvurderinger vil sikre, at praksissektoren baseres på et forskningsmæssigt grundlag på lige fod med hospitalssektoren, således at borgerens første og mest omfattende kontakt med sundhedsvæsenet også baseres på de bedste og mest effektive behandlingsformer.

Overordnet vil samarbejdet mellem Forskningsmiljøet for almen medicin og Region Midtjylland være koncentreret om indsamling, validering og håndtering af sundhedsdata. Metodeudvikling og anvendt forskning, herunder etablering af et antal forskningspraksis, er indholdsmæssigt et centralt forskningsmæssigt aspekt og et perspektiv i samarbejdet.

Organisation af samarbejdet

Øget faktuel viden i form af forskningsresultater og øget viden i form af analyser vurderes at være et vigtigt element til sikring af den gode dialog med praksisområdet om udviklingen af praksissektoren.

Samarbejdet mellem Region Midtjylland og Forskningsmiljøet for almen medicin baseres på præmissen om, at der skal være tale om fri, uafhængig forskning, men at fælles adgang til data og en gensidig interesse i at koncentrere forskningsindsatsen omkring aktuelle temaer i sundhedsvæsenet vil være et stort aktiv for begge parter i form af direkte anvendt forskning. Konkret lægges op til en organisatorisk ramme, der involverer et fælles projekt om adgang til data, et dialogforum og etablering af en forskningsfond for praksissektoren.

a. Operationelt samarbejde med Forskningsmiljøet for almen medicin

Der dannes en projektorganisation, som skal sikre fælles adgang til og anvendelse af data, herunder bidrage til at regionens økonomiske analysekapacitet kan udvides på ad hoc basis, og at Forskningsmiljøets behov for adgang til regionale sundhedsdata kan sikres på en fleksibel måde.

Som en del af samarbejdsaftalen indgår en konsulentaftale, hvor Region Midtjylland kan rådføre sig med Forskningsmiljøet for almen medicin i forbindelse statistiske styrkeberegninger m.v.

b. Dialogforum for praksissektoren

Der oprettes et "Dialogforum for praksisforskning", der skal sikre en tværgående koordination med andre dele af sundhedsvæsenet.

Forskningsindsatser, aktuelle sundhedspolitiske forskningstemaer, evalueringer og kvalitetsudvikling, som vurderes at være til gensidig fordel og samtidig kan bidrage til viden udveksling på det operationelle niveau, vil være rammen for dialogforum.

Et dialogforum skal aktivt understøtte målsætningen om det sammenhængende og samarbejdende sundhedsvæsen, hvor barriererne mellem de eksisterende sektorer nedbrydes. Det er nødvendigt med et bedre indblik i praksissektoren for at kunne sikre patienten smidige overgange mellem de eksisterende sektorer og dermed et reelt sammenhængende patientforløb.

Primær Sundhed, Regionalt Sundhedssamarbejde, Forskningsenheden for Almen Praksis, Institut for Folkesundhed, herunder Afdelingen for Almen Medicin, Klinisk Epidemiologisk Afdeling samt Center for Folkesundhed vil være deltagere i Dialogforum i første omgang, men det vil også være oplagt at inddrage hospitalssektoren i øvrigt og kommunerne afhængig af emnerne.

c. En Forskningsfond for praksissektoren
Der foreslås oprettet en "Forskningsfond for praksissektoren i Region Midtjylland". Forskningsfonden skal yde økonomisk støtte til forskning indenfor praksissektoren i Region Midtjylland.

Kommissoriet for forskningsfonden vil være at støtte forskning i praksissektoren, der samtidig er rammesættende for en række af regionens økonomiske og kvalitetsmæssige udfordringer:

- Kvalitet og efterspørgsel: Hvordan opnås korrekt visitation, kortere ventetider og patienttryghed?
- Økonomi og effektivitet: Hvordan sikres færre indlæggelser, større omkostningseffektivitet ved forebyggelse?
- Hvordan realiseres strategien om et fælles sundhedsvæsen, hvor praksissektoren kvalitetsmæssigt, organisatorisk og datamæssigt er integreret med de regionale og kommunale indsatser?
- Grundforskning i form af symptomforskning, forskning i kroniske lidelser og kvalitetsudvikling af praksissektoren ved "hands-on approach" (forskningspraksis).
- Forskning i drift, styring og udvikling af et effektivt sundhedsvæsen med fokus på praksissektoren og dennes fremtidige rolle i det samlede sundhedsvæsen.
- Hvordan sikres "best value for the money" i praksissektoren i forhold til effektvurderinger?
- Hvordan vil forøget kvalitet og en tidligere indsats i praksissektoren kunne forbedre folkesundhedstilstand og overlevelse, forøge levealder og samtidig reducere omkostningstunge indsatser i sygehussektoren?

Forskningsfonden udgøres af et strategiudvalg, et videnskabeligt bedømmelsesudvalg og et stipendieudvalg.

Finansiering

Region Midtjyllands bidrag til et professorat indenfor praksisforskningen er maksimalt 0,5 mio. kr. årligt og foreslås finansieret af projekt- og udviklingspuljen i Primær Sundhed. Aftalen om

bidrag til medfinansiering af et professorat omfatter etablering af en fælles projektorganisation og et dialogforum.

En forskningsfond for praksissektoren forventes medfinansieret af Region Midtjylland på årlig basis over en 5 årig periode. Nærmere forslag herom forelægges for Regionsrådet senere i efteråret.

Forslag til nærmere afgrænsning, formål og finansiering af en forskningsfond for praksissektoren forelægges Regionsrådet til godkendelse senere på efteråret. Aktører i forbindelse med en forskningsfond for praksissektoren kunne naturligt være repræsentanter for afdelinger og hospitaler i Region Midtjylland, f.eks. Center for Folkesundhed, Primær Sundhed, Klinisk Epidemiologisk Afdeling, Institut for Folkesundhed, Forskningsenheden for Almen Praksis og samarbejdsudvalgene på praksisområdet, men dette vil indgå mere præcist i et kommende forslag.